

SISUKORD 2007

PÄEVAKORRAL

Eesti Arstide Päevad 2007. Konverentsikava	85
Rendiarstina Soomes O. Meritoja	81
Gripivastased ravimid J. Lutsar, M. Sergejev	82
Arstide palgad tõusevad 1. aprillist K. Rehemaa	155
Statiinid ja ateroskleroos T. Ristimäe, A. Hedman	157
Päikese ultraviolettkiirguse kahjustavad toimed ja nendest hoidumine S. Kaur	231
Süstel süstla vastu S. Mäearu	234
APRILL! Tartu Ülikooli Närvikliinikus töötamine suurendab kaksikute sündimise riski M. Braschinsky, T. Areda, Ü. Linnamägi	235
Puukentsefaliit – kogu Euroopas levinud haigus V. Sinisalu	305
Sisemeditsiin ja erialade laiapõhjaline koostöö A. Mesikepp, V. Vassiljev	303
Uued rakendusala radioloogias T. Tomberg	379
Ägeda isheemilise infarkti radiodiagnostika aspekte Euroopa radioloogia kongressil 2007 D. Loorits	381
HIV-nakkus Eestis – vajadused, võimalused, väljakutsed K. Rüütel	503
Meditsiin ja meedia V. Sinisalu	713
Nobeli auhind füsioloogias ja meditsiinis 2007 A-V. Mikelsaar	863

UURIMUSED

Roti sääreлуу posttraumaatilise reparatsiooni võrdlev elektronmikroskoopiline uurimine kinnise murru, osteotoomia ja perforatsiooni korral P. Hussar, Ü. Hussar, T. Sato, I. Kouji	2
Noorte naiste tegeliku toitumise seos kehatüüpidega J. Peterson, H. Kaarma, S. Koskel	8
Eesti elanike fluoriekspositsioon joogivee kaudu E. Indermitte, A. Saava, S. Russak, M. Saag	13
Transdermaalse rasestumisvastase plaastri EVRA kasutamise kogemus Eestis P. Soplepmann, H. Karro, M. Parve, L. Tammemäe, I. Saarma, K-L. Vahula	19
Kassilõhna tekitatud ärevuse mehhanismide käitumuslik ja neurogeneetiline uurimus närilistel. Doktoriväitekirja kokkuvõte T. Areda	27
HIV/AIDSi teematikaga seotud teadmised ja hoiakud Eestis täiskasvanute hulgas K. Lai, K. Tarik	88
Alzheimeri tõve ravi memantiiniga Eestis: farmakoökonoomiline hindamine M. Vähi, Ü. Kirsimägi, M. Braschinsky	94
Krooniliste reumatoloogiliste haigete sotsiaalne toimetulek V-I. Laidmäe, M-L. Hääl	162
Haiglatöötajate rahulolu töökorralduse ja töötingimustega K. Põlluste, E. Merisalu	173
Vaimse arengu mahajäämuse geneetilised põhjused: X-liiteline vaimse arengu mahajäämus H. Puusepp, K. Männik, O. Zilina, S. Parkel, A. Kurg, K. Õunap	239
Perearstide hinnangud telefonikonsultatsioonile M. Tiik, H-I. Maaroo	246
Angelmani ja Praderi-Willi sündroom – lühiülevaade ja kliinilise fenotüübi iseärasused Eestis E. Õiglane-Šlik, K. Muug, K. Lunge, A. Napa, T. Talvik, K. Õunap	307
Piimahammaste löikumine enneaegsetel lastel ning selle seos erinevate neonataalsete teguritega H. Pruuli, K. Veri, T. Jagomägi, A. Ormisson	316

Pärilik primaarne hüpolaktaasia – genotüübid ja nende seos piimatalumatusega M. Lember, S. Torniainen, M. Kull, P. Saadla, T. Rajasalu, M. Lepiksoo, T. Vilimaa, R. Kallikorm, I. Järvelä	383
Tervishoiuteenuste kasutamine ravikindlustuseta isikute poolt K. Kahur, R-A. Kiivet	387
Äge ussripikupõletik: esinemine ja diagnoosimine Tartus T. Väli	394
Hormoonravi efekt vereringehaiguste, luumurdude ja vähi esinemisele: juhuslikustatud kliiniline uuring EPHT [ISRCTN35338757] postmenopausis Eesti naiste hulgas P. Veerus, K. Fischer, M. Rahu, H. Karro, SL. Hovi, E. Hemminki	441
Huule- ja suulaelõhede teket põhjustavad epidemioloogilised tegurid ja nende esinemise seaduspärasused T. Jagomägi, K. Veere, M. Soots, M. Saag	449
Alkoholismist kaassõltuvuses oleva inimese vaimne tervis E. Lausvee, U. Seermaa	455
Väikekirurgia hetkeseis ja tulevikuperspektiivid Eestis E. Merilind, H-I. Maaroo	462
Downi sündroom – immuunsüsteemi häiretega kromosoomihaigus R. Uibo, T. Talvik, O. Uibo, T. Reimand, K. Kisand, L. Salur, K. Reimand, I. Talja, R. Zhordania, K. Metsküla	506
Koensüümi Q10 mõju kardiopulmonaalsele reservile ja oksüdatiivse stressi näitajatele südamepuudulikkusega haigetel varases taastusravis M. Ojamaa, A. Lukmann, A. Veraksitš, T. Vihalemm, K. Zilmer, M. Zilmer, R. Kuus, J. Maaroo	714

ÜLEVAATED

Õnnetunne ja immuunsüsteem Ü. Linnamägi, H. Ainjärv	31
Arteriaalse hüpertensiooni ravi vanuritel T. Ristimäe, R. Teesalu	35
Status epilepticus. Kirjanduse ülevaade ja TÜ Kliinikumi neurointensiivravi osakonnas ravitud haigete ravitaktika analüüs S. Seeman	42
Lihasekrampid L. Puksa, A-E. Kaasik	49
Väljajavaated Eesti rahvastiku tervise parandamiseks A-E. Kaasik	100
Krüptogeenne organiseeruv pneumoonia ehk peit-tekkene organiseeruv kopsupõletik A. Altraja, E. Püttsepp, N. Lapidus	110
Tsöliaakia – kliiniline kameeleon K. Ress, O. Uibo	121
Viruslik müokardiit, diagnoosimise ja ravi võimalused praegusajal K. Lamp, V. Sögel	133
Eesti vaimuhaigete saatus Saksa okupatsiooni aastail (1941-1944) K. Kalling	183
Kas bioloogilised ravimid toovad paradigma muutuse psoriaasi ravis? A. Volke	193
Fibromüalgia Ü. Linnamägi, M. Braschinsky, A. Tikk	201
Rahutute jalgade sündroom M. Veldi, M. Partinen	207
Pärilik ehk geneetiline kuulmislangus R. Teek, E. Raukas, E. Oitmaa, K. Kruustük, R. Žordania, K. Joost, M. Kull, K. Öunap	254
Tugeva äkkpeavalu diferentsiaaldiagnoos V. Brin, M. Braschinsky, S. Haldre	262
Inimese papilloomiviirusest tingitud p16 (üle)ekspressiooni immunohistokeemiline hindamine emakakaelavähi ja düsplaasiate diferentsiaaldiagnostikas A. Minajeva	266
Puukentsefaliit – sage närvisüsteemi viirushaigus Ü. Krikmann, I. Kalbe, S-M. Lüüs, P. Taba, A. Öunapuu	273
Mesilase- ja herilaseallergia T. Voor, T. Annus	277
Soole mikroflora osa immuunsuse mõjutamisel ning probiootikumide tähtsus haiguste vältimises ja ravis K. Julge	282

Päikese ultraviolettkiirgus Eestis: mõõtmine, sõltuvus ja mõju K. Eerme, M. Vaht, U. Veismann	322
Depressioon ja kaasuv somaatiline haigus esmatasandil K. Suija, H-I. Maaros, R. Kalda	329
C-hepatiidi viirusega seotud ekstrahepaatilised manifestatsioonid R. Salupere	335
Tsöliaakia avaldumisvormid väljaspool seedetrakti: atüüpiline ja varjatud tsöliaakia O. Uibo	338
Integratsioon ja desintegratsioon sisemeditsiinis M. Lember	344
Õhusaaste linnades ja selle mõju inimeste tervisele H. Orru, E. Merisalu	401
Gastroösofageaalne reflukshaigus: ülediagnoosimisest ravimiresistentsuseni B. Margus	407
Põletikulise soolehaiguse soolevälised ilmingud K. Kull	411
<i>Helicobacter pylori</i> infektsiooni ravi põhimõtted Euroopa Maastricht III konsensusotsuses: võrdlus Eesti ravi- ja diagnostikajuhenditega H-I. Maaros	416
Mikroalbuminuuria – südame- ja veresoonkonnahaiguse riski näitaja M. Rosenberg, Ü. Pechter	470
Pulmonaalhüpertensioon sarkoidoosi korral A. Altraja	474
Tolmulestaallergia T. Annus, T. Voor	478
1. tüüpi diabeedi uued ravimeetodid K. Heilman, Ü. Einberg, V. Tillmann	513
Südame-veresoonkonnahaigused. Kas need on välditavad? R. Teesalu	719
Venoosne trombemboolia V. Sinisalu	725
Rosaatsea ja perioraalne dermatiit K. Abram, M. Oona, H. Silm	729
Võimestamine ja võimestumine – mõisteanalüüs K. Puusepp, I. Aro	736
Raynaud' fenomen K. Kannel	745
Detemirinsuliin – uus basaalsuliin T. Rajasalu	873
Uued basaalsuliinid insuliinglargini ja detemirinsuliini V. Fogel	879
Obstruktiivne unepnoe – unelämbustöbi M. Veldi	866
20 aastat HIV-infektsiooni Eestis K. Žilmer, V. Ustina	899
Pärilike haiguste ja kaasasündinud väärarengute ennetamine – rasedate sõeltestprogrammid riskirühma selgitamiseks M. Sitska	906

HAGUSJUHU KIRJELDUS

Reumatoidartriidi loomulik kulg R. Kallikorm, R. Müller	55
Paratestikulaarne adenomatoidne tuumor. Haigusjuhu kirjeldus K. Ausmees, G. Timberg, R. Roosipuu, M. Punab	213
Tsüstiline fibroos 5 aastasel poisil. Haigusjuhu kirjeldus M. Vasar, A-L. Miggur, P. Mürsepp, T. Kahre	348
Neonataalne hemokromatoos ei osutunud fataalseks haiguseks M-L. Mägi, U. Salundi, H. Padari, A. Ormisson	354
Millal mõelda raputatud lapse sündroomile: kirjanduse ülevaade ning haigusjuhu kirjeldus J. Talvik, M. Lintrop, T. Metsvaht, T. Talvik	420
Mittespetsiifiline püogeenne spondüliit E. Heinola, V. Sinisalu	485
Krooniline paroksüsmaalne hemikraania: kirjanduse ülevaade ja 3 aasta 10 kuu vanuse tütarlapse edukas ravitulemus indometatsiiniga J. Talvik, K. Koch, T. Talvik	517
Rasedusest tingitud luude hõrenemine tervel naisel K. Maasalu, L. Tammemäe	521
Aju venoosete siinuste tromboos M. Braschinsky, R. Vibo, K. Rallmann, A. Asser, T. Tomberg	911

MITMESUGUST

Arstide täienduskoolitus 2007. aastal. Mida uut? P. Taba	59
Tartu Ülikooli üldintensiivravi osakond 30-aastane U. Kööbi, R. Talvik, S. Sarapuu	61
Tarmo Areda – neuroteaduste filosoofiadoktor T. Asser	64
Eesti inimeste hinnangud tervisele ja arstiabile K. Pärnmäe	143
Delikaatsete isikuandmete töötlemise registreerimistaotluse koostamine K. Puusepp, M. Velm, S. Liivrand	148
Professor Hubert Kahn valiti Rahvusvahelise Töötervishoiu Organisatsiooni auliikmeks	218
Tartu Ülikooli Kliinikumi uuele hoonele pandi nurgakivi V. Sinisalu	220
Meditsiinidoktor Heli Tähepõld M. Oona	222
Arstide Täienduskoolituse Fondi stipendiumikonkurs	224
Tsaaritohter Philipp Jakob Karell M. Toomsalu	287
Soome arstide migratsioon V. Volke	292
Meditsiinidoktor Andres Sell	359
Reformid Eesti Tervishoius – edulugu ja õppetunnid V. Sinisalu	428
Tallinna meditsiiniuuringute eetikakomitee tegemistest ja tähelepanekutest H. Kahn	433
Eesti Arsti küsimustele vastab sotsiaalminister Maret Maripuu V. Sinisalu	435
CPME pressiteade. Raviteenus ei ole standardne kommertsteen	437
2007.a Tartu Ülikooli Kliinikumi preemia laureaat on dotsent Jüri Samarütel V. Sinisalu	438
Diva Ensoo – meditsiinidoktor A. Saava	497
Tartu Ülikooli 375. aastapäev	498
Euroopa Arstide Alalise Komitee (CPME) pressiteade	499
Meditsiinidoktor Kadri Haller R. Uibo	525
Meditsiinidoktor Alar Toom T. Haviko	527
Uus raamat – meditsiiniõiguse õpik	665
Meditsiinidoktor Kaja Põlluste M. Lember	755
Marika Järveots – terviseteaduse magister T. Haviko	757
Tervise edendamise eetika A. Pasternack	758
Eesti Arstide Liidu ja Sotsiaalministeeriumi pressiteated	855
Uus raamat „20 aastat <i>Helicobacter pylori</i> uuringuid Eestis“	858
Uudiskirjastust Medicinalt „Rasedate farmakoteraapia“	859
2008 – Tartu Ülikooli arstiteaduskonna täienduskeskuse 45. tegevusaasta P. Taba	917
Isikute põhiõiguste riive lubatavus ning ulatus tahtest olenematu ravi läbiviimisel M. Amos	

EESTI ARSTIDE LIIDUS

Eesti Arstide päevad 2007 V. Sinisalu	295
Võrdse kohtlemise põhimõte peab kehtima kõikidele arstidele K. Rehemaa	360
Arstieetika käsiraamat	763
Eesti Arstide Liidu üldkogu koosolek 1. detsembril 2007 Tallinnas Magdaleena Haiglas V. Sinisalu	929

ÕNNITLEME

Mati Rahu 65	225
Aleksander Loit 75 P. Lasting, E. Viira	297
Professor Ants Peetsalu 65	299
Dr Heino Noor 85	362
Dr Mari-Ann Reintam 75	764
Dr Enn Püttsepp 70	765

IN MEMORIAM

Margareete-Helge Otter L. Allikmets	152
Henno-Jüri Sibul E. Pähn	226
Ürjo Ploom P. Tähepõld	227
Malle Hämarik T. Talvik	228
Maarja Panov	528
Mati Majass	668
Merike Pauts	767
Harri Tihane	768

RAVIJUHENDID

Osteoporoosi ravijuhend K. Maasalu, A. Martson, I. Kull, R. Kallikorm, A. Tamm, T. Raud, I. Valter	68
Naiste uriinipidamatuse ravi. Soome Arstide Seltsi Duodecim „Käypä hoito – suositus“ ehk tänapäevased ravisoovitused	364
Seksuaalsel teel levivate infektsioonide Eesti ravijuhend 2007. I Omandatud süüfilis	770
Kroonilise C-hepatiidi ravijuhend 2007 B. Margus, R. Salupere, K. Ott	778

AKADEEMILINE LOENG

Neurotroopsed faktorid T. Timmusk, I. Koppel, P. Pruunsild, M. Sepp, R. Tamme	614
--	-----

LISA

BALTIC BONE AND CARTILAGE CONFERENCE 6 3RD BALTIC CONGRESS OF TRAUMATOLOGY AND ORTHOPAEDICS	529
TÜ ARSTITEADUSKONNA TEADUSKONVERENTSI ETTEKANNETE TEESID	669

TARTU ÜLIKOOI 375. AASTAPÄEV

375 aastat Tartu Ülikooli arstiteaduskonda T. Asser	607
2006/2007 õppeaastal residentuuri lõpetajad	610
85 aastat Eesti Arsti A-E. Kaasik	611

TEEMA: RADIOLOOGIA TÄNAPÄEV JA TULEVIKUPERSPEKTIIVID

E-tervishoid ja tervishoiu pildipangad M. Ulst	622
---	-----

Veresoonte uuringud kompuutertomograafia ja magnetresonantstomograafia abil M. Leht, V. Sögel	627
Tänapäevaste kuvamismeetodite rakendamine südame isheemiatõve käsitlemisel A. Šamarin, Ä. Tõnnov, R. Brand, S. Nazarenko	635
Positronemissioontomograafia kasutamine kliinilises praktikas K. Ulst	645
Ultraheliuuring kontrastainega - suure tulevikuga kuvamismeetod P. Ilves	651
Kontrastaine kahjulikud toimed, kontrastainefropaatia M. Luman	661

TEEMA: ONKOLOOGILINE HAIGESTUMINE EESTIS

Mida teeb riik vähktõve ennetamiseks? Riiklik vähistrateegia aastateks 2007–2015 A. Kurbatova	787
Rinnavähi sõeluuringu programmi hindamise tulemused A. Aaviksoo, T. Lai, S. Vaask	791
Vähihaigestumus ja vähiregister T. Aareleid, M. Mägi	797
Viis aastat rinnavähi sõeluuringuid Eestis: organiseeritud sõeluuringuprogrammi kujunemine ja esimesed tulemused A. Aasmaa	804
Rinnavähi sõeluuringul mitteosalenud naiste teadlikkus rinnavähist ja rinnavähi sõeluuringust. Sõeluuringul mitteosalemise põhjused A. Aasmaa, L. Mägi	809
Munandivähihaigestumus Eestis 1970–2004 T. Aareleid, M. Mägi, K. Leppik, H. Pokker	814
Rinnavähi ravi arengusuunad P. Padrik, E. Eelma, J. Lehtsaar	819
Eesnäärmevähi luumetastaasid: patofüsioloogia ja ravi M. Žarkovski, G. Timberg	824
Raadiosageduslik ablatsioon neerukasvajate ravis – esimesed kogemused Põhja-Eesti Regionaalhaiglas V. Malikov, K. Pöder, P. Baum, Ä. Tõnnov	831
Huvitumine inimese elukogemustest aitab seada adekvaatseid ootusi tema koostöövõimele patsiendina: sotsiaaltöötaja vaatenurk K. Raamat	838
Paraneoplastiline sündroom. Haigusjuhtude kirjeldus A. Perli, M. Glükmann, M. Suigom, T. Vanakesa	848